

100% ?

100% !

Milan Smrž

100% energetické scénáře

název scénáře	rok	region	cílový rok	energetický mix	doporučené nástroje
solar Sweden	1977	Švédsko	2015	62% bio; 5,3% vítr; 21,3% solar, voda 11,4%	--
ALTER	1978	Francie	2050	27,2% bio; 4,6% vítr; 49,5% solar, voda 13,7%	--
ener. strategy Solar Future	1980	USA	2050	35% budovy (solar, bio..) 30% průmysl (vítr, kog, FV) 25% dopr. H ₂ ; bio; proud	standardy účinnosti; daňová politika; půjčky a dotace; „Solar Development Bank“, OE obligatorní pro stavby
Solar energy future	1982	západní Evropa	2100	33,9% vítr; bio 15,1%; FV 9,4%; voda 8,5%;	--
komise Enquete	2002	BRD	2050	94,5 obnovitelné energie 17,3% FV, vítr, voda; 55,5% biom. geo; 15,4% import	efektivita; EEG; import OE, výstavba teplovodů
Energy Rich Japan	2003	Japonsko	závisí na politice	35,1% solar; 28,4% vítr; 17,7% kogenerace.; 13,5% geo; 5,2% voda	standardy účinnosti; štítkování; zákonné meze a OE obligatorní pro stavby; snižování dopravy

100 % plán pro Hesensko 2008

energetický nosič	dnešní instal. výkon (MW)	instal.výkon 2025 (MW)	%	investice (cca) mlrd Eur
větrná energie	450	3300	35	2.85
solární energie	200	6900	22	15.5
bioenergie	71	1000 - 2600	28	2
vodní síla	98	215	5	1.25
geotermie	0	350	10	0.5
celkem	819	12345	100	22.1

- scénář vypracovala projekční kancelář JUWI GmbH
- počítá se s celkovou výrobou 28 TWh/rok
- inteligentní sítě (10% snížení špiček)
- přečerpávací elektrárna 580 MW
- do roku 2025

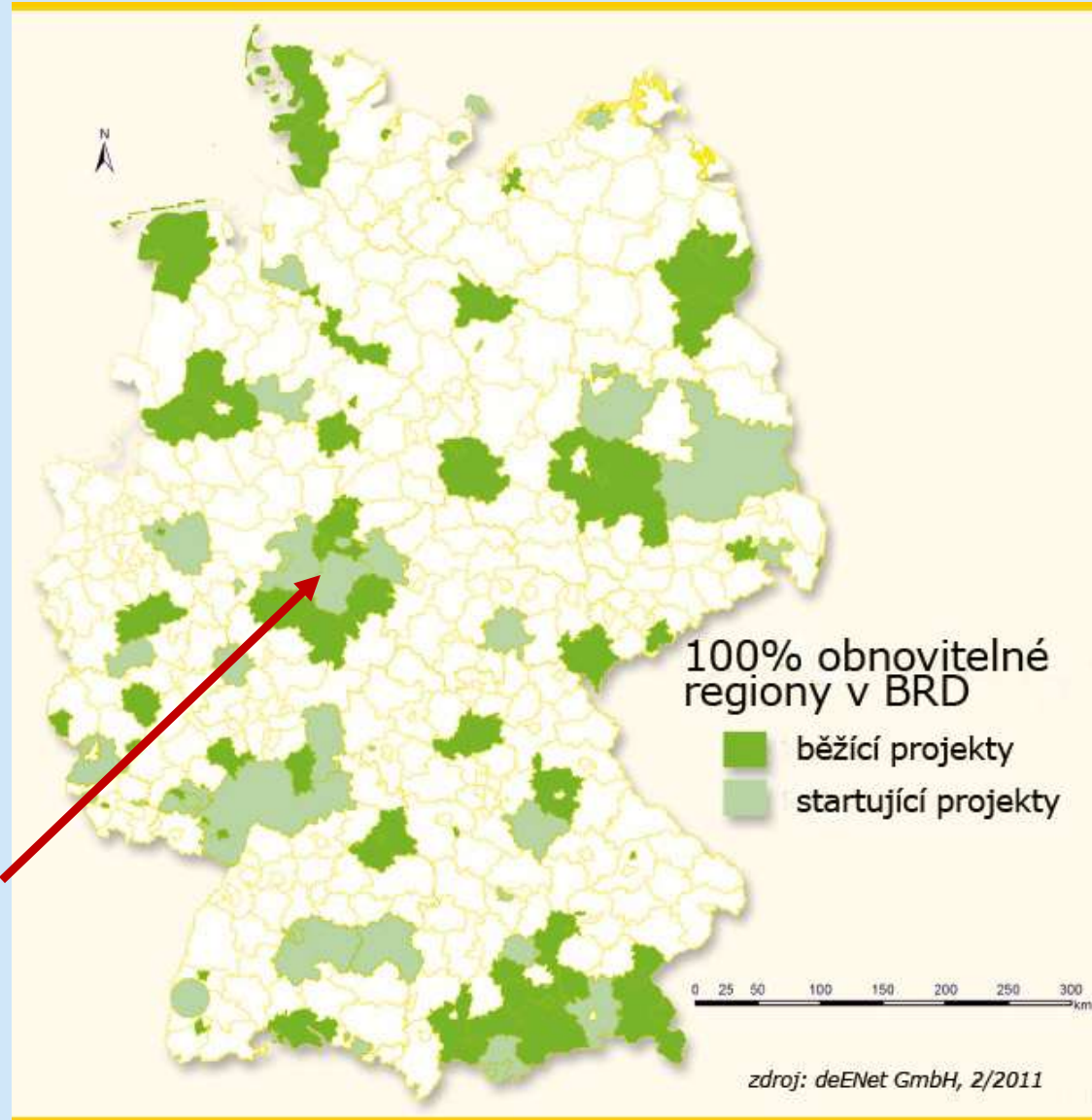
HESENSKO

2,3 vyšší hustota osídlení než v ČR

plocha 21,115 km², počet obyvatel 6,070.000

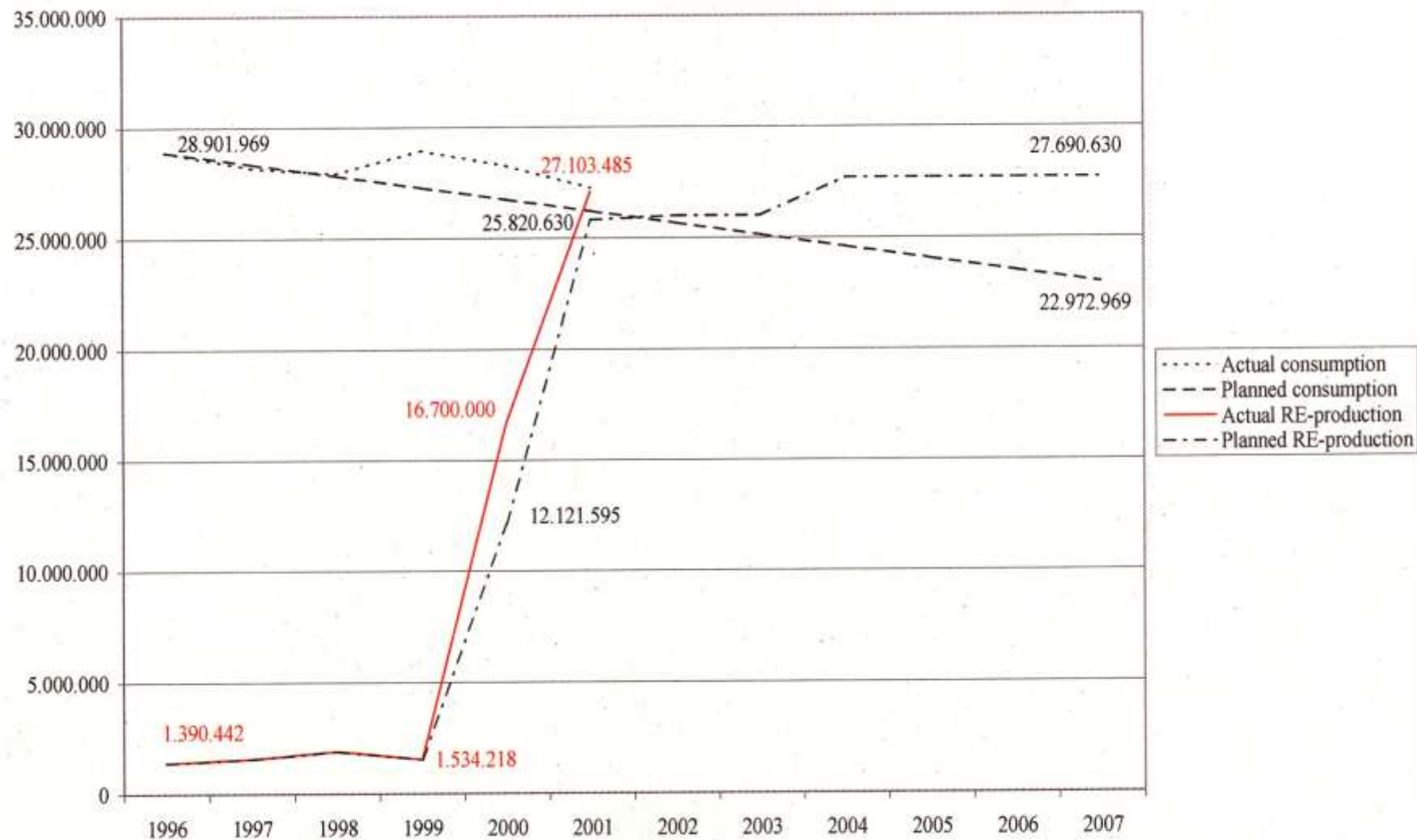
Německé regiony a mikroregiony mající v plánu 100% obnovitelné zásobování elektřinou

dokončení
2015 až
2030

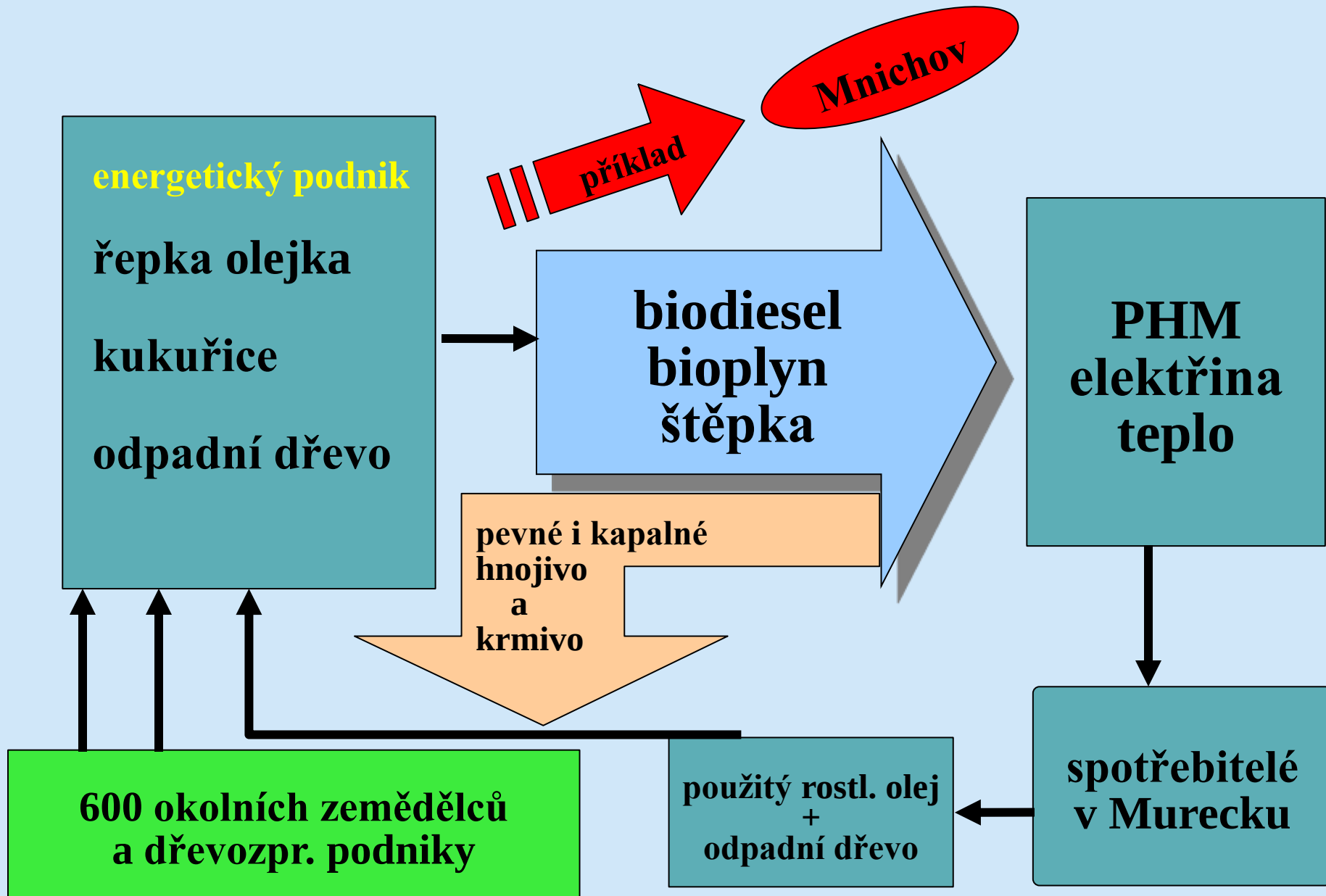

Program vede
univerzita v
Kasselu

Samsoe - dánský energeticky nezávislý ostrov vývoj energetické spotřeby a výroby

energeticky soběstačný mikroregion Mureck

FOTOVOLTAIKA

na světě

- koncem roku 2011 instalováno 67 GW fotovoltaiky

skutečnost a výhled v ČR

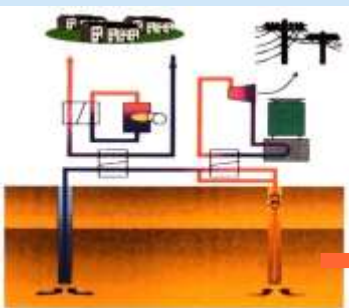
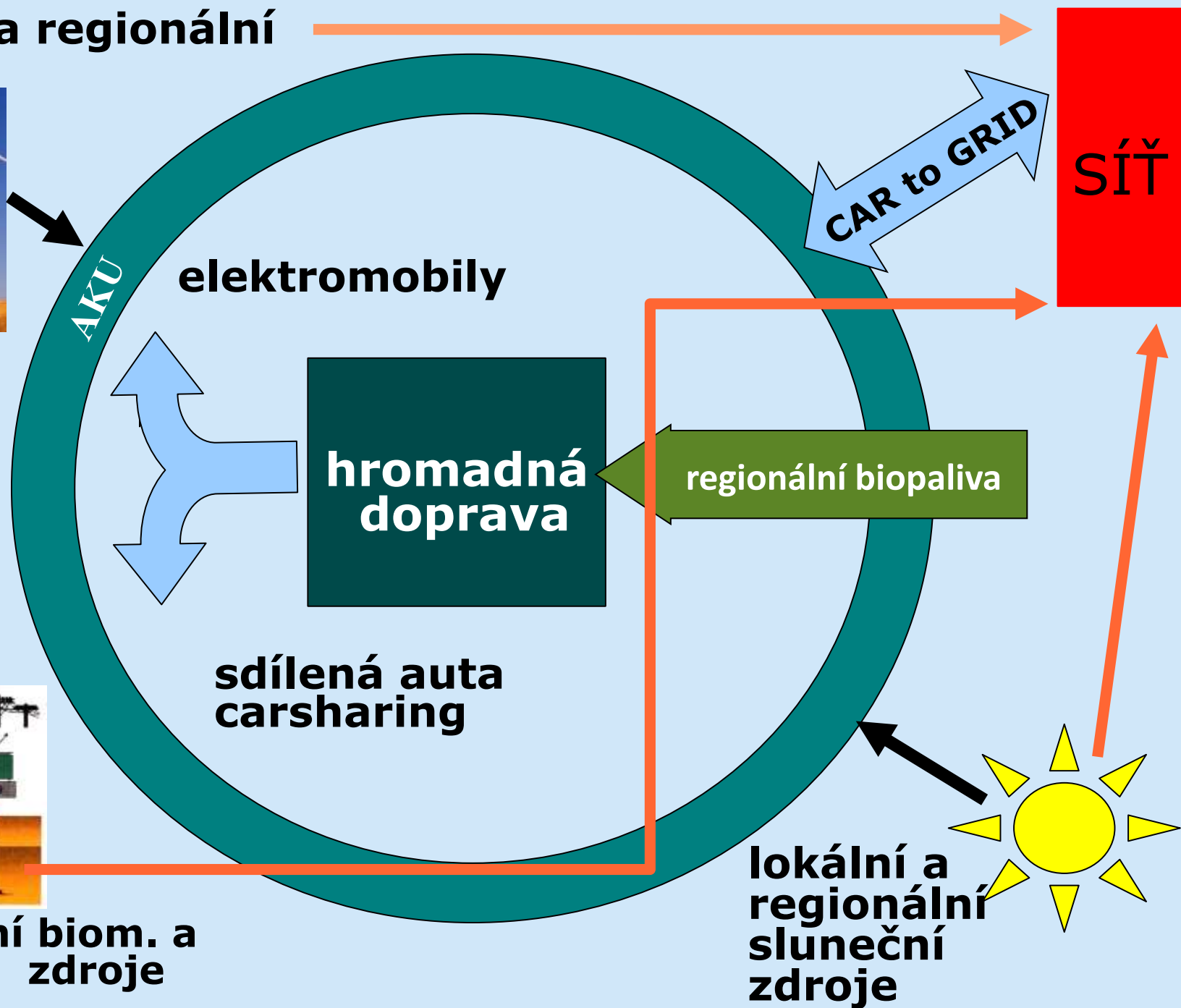
- na konci 2009 instalováno 410,5 MW fotovoltaiky
- na konci roku 2010 cca 1,8 GW
- analogicky k BRD a Rakousku lze získat minimálně 15-20% během 15-20 let
- pokrytí 10% zastavěné plochy v ČR 18 TWh cca 30% spotřeby

podle prognóz bude fotovoltaika vyrábět
během dvaceti let až 30% veškeré energie

lokální a regionální VE

regionální biom. a
geoterm. zdroje

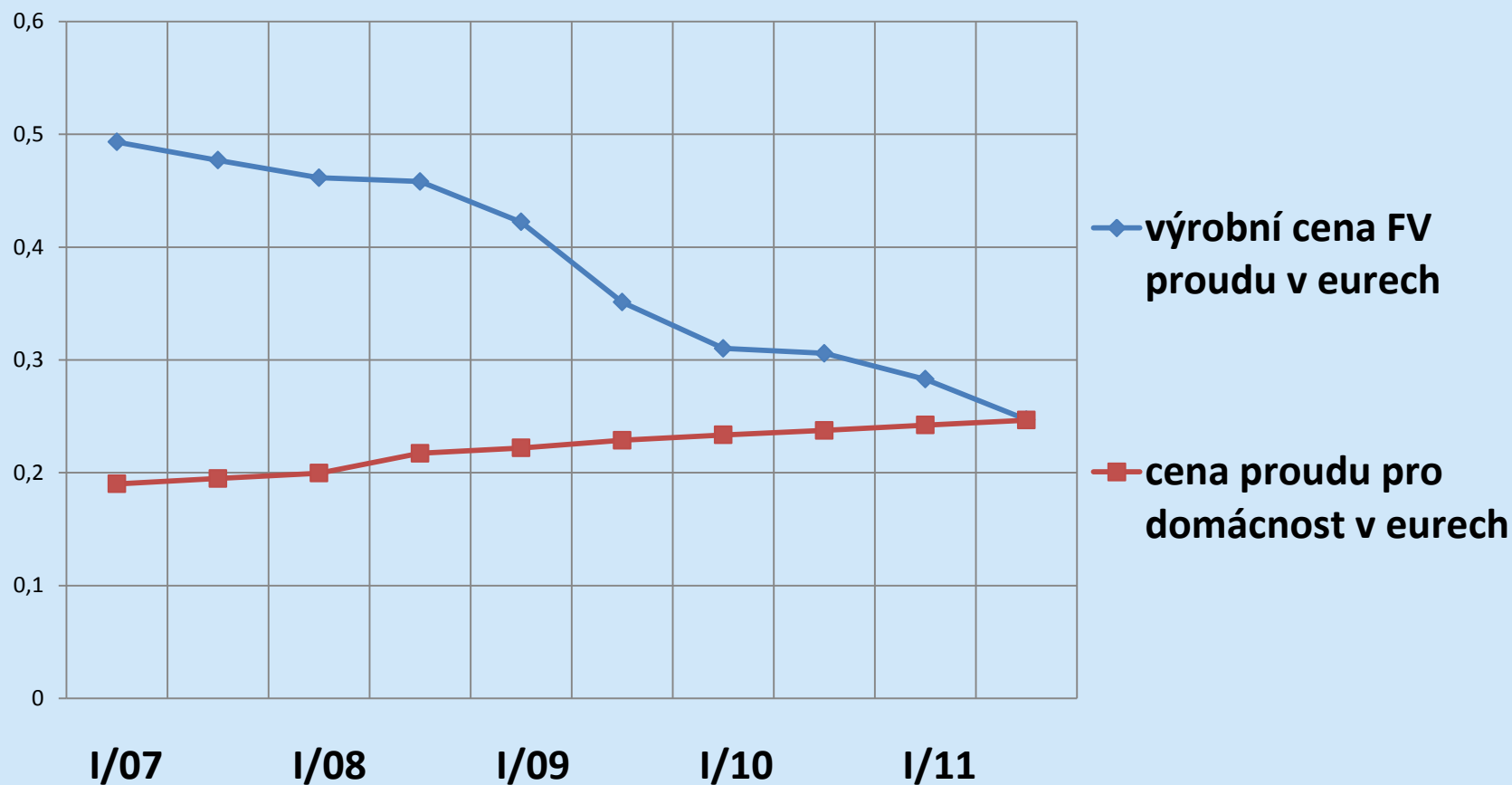
Podpora autonomní spotřeby

Solarworld - kompletní zařízení pro fotovoltaiku, kontrolní jednotka a akumulátor. Pro 4 - 5 kWhp akumulční jednotka velikosti pračky

Conergy - "Vision Box" bude nabízet také firma ten se nyní testuje a od léta bude v prodeji.

zvýšení podílu vlastní spotřebované FV elektřiny ze dnešních 25 až 30% na více než 40%

“grid parity“ v BRD ve III. kvartále 2011

DESERTEC – 15% evropského proudu za 400 miliard Euro

energetický
neokolonialismus ?

VĚTRNÁ ENERGIE - NEJRYCHEJŠÍ ROZVOJ

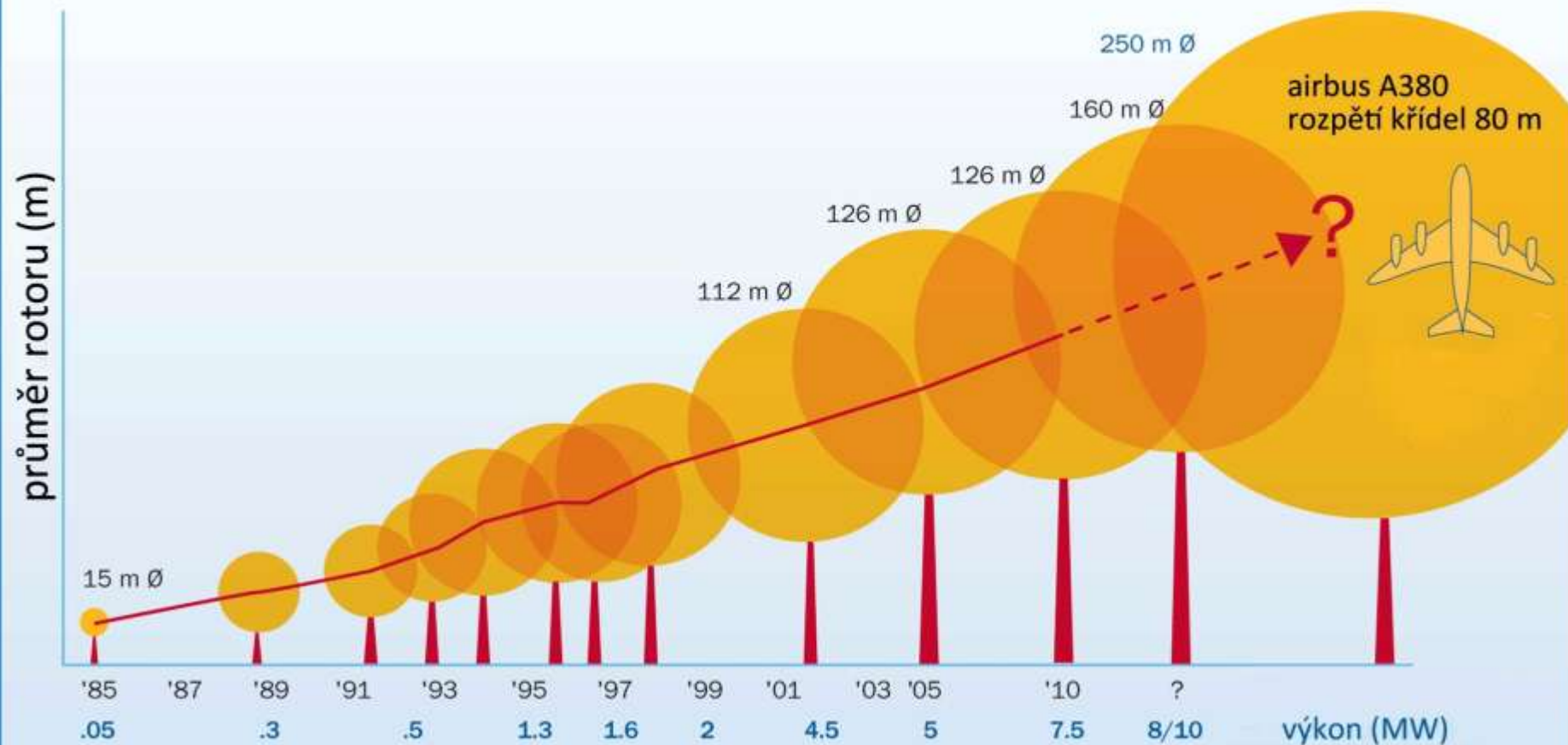
- podle evropské větrné iniciativy (EWI)
20% evropské spotřeby 2020,
33% v 2030
50% v 2050
- studie 2011 pro BRD 65% elektřiny z větru a to bez offshore potenciálu
- na pevnině již stojí 7 MW větrná turbína, jsou možné až 20 MW
- SRN: 1. kvartál 2012 – meziroční nárůst výroby elektřiny z větru 40%

Kumulované výkony větrné energie 2011

	instalovaný výkon v MW
svět	238.351
Evropa	96.607
Česká republika	217

- v roce 2011 v ČR instalováno 2 MW, BRD 2 GW
- čtyři spolkové země (Brandenburg, Sasko-Anhaltsko...) sev. Německa kryjí 46-48% své spotřeby z větru
- Dánsko 24 %, Portugalsko 14,8% z celkové spotřeby

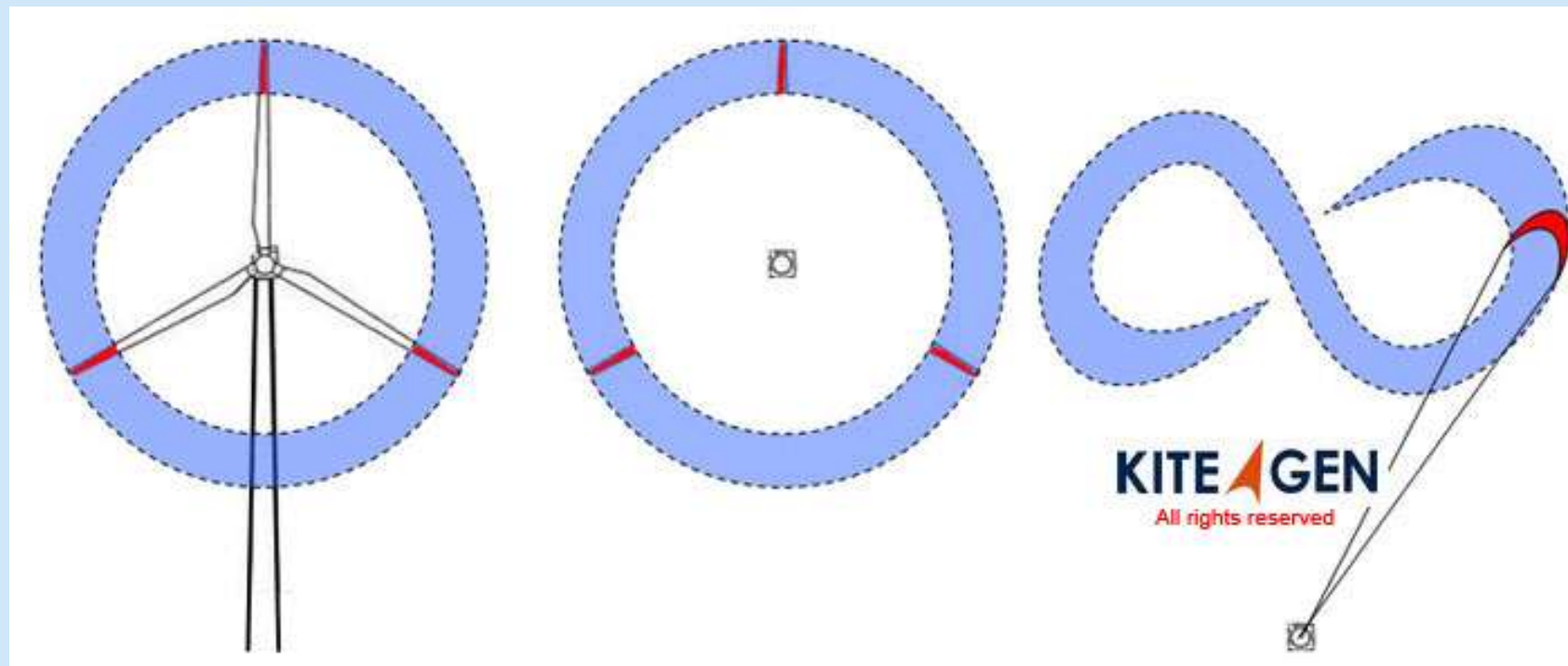
vývoj větrných elektráren

Zdroj: UpWind, March 2011, EWEA.org

různé typy větrných elektráren

Kitegen - využití silného a stálého větru

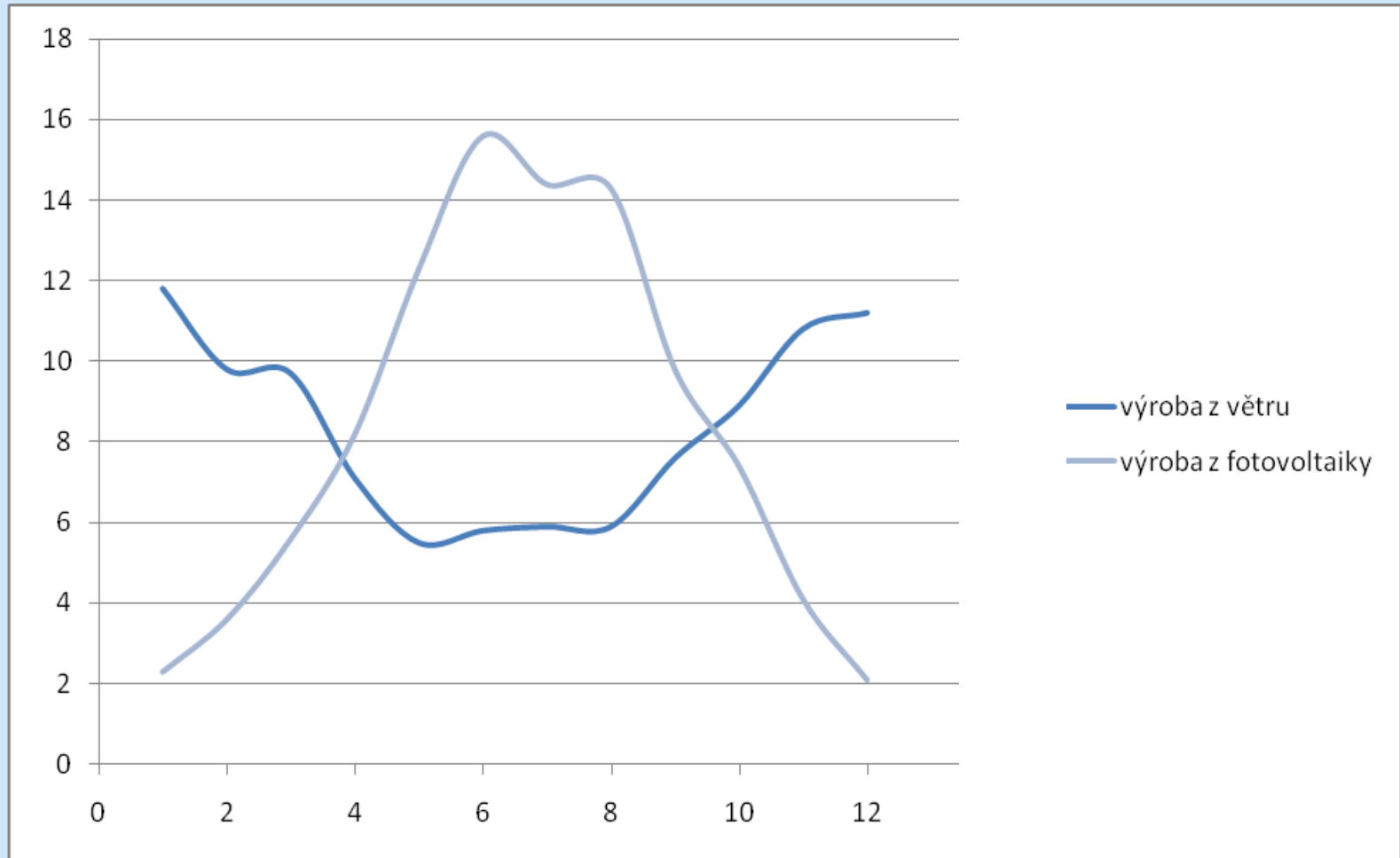
- energetická hustota kite - yoyo je 160 MW/ km^2
- u soudobých větrných turbín 12 MW/ km^2
- italská firma Kite Gen Research provozuje u Turína drakový větrný generátor až ve výši 10 km, 9 generátorů, až 27 MW
- FLH je 6000 hodin/rok

„Airborne“ větrné turbíny

Vzájemné vyrovnávání výroby elektřiny z větru a fotovoltaiky

(% měsíční produkce z celkové roční produkce vs. měsíce)

BIOENERGIE

skutečnost a výhled

- zvyšující se výnosy – snižující se potřeba plochy na potraviny - poroste plocha pro jiná využití
- roste výnosnost energetických plodin (žádné monokultury..)

implementační rámce

- decentrální kogenerační jednotky (paroplynové)
- palivové články H_2 ; CH_4 s vysokou el. účinností (> 50%)
- (mikro)kogenerace při vytápění (bioplyn, peletky)

bioenergie - vstupy

energetické rostliny

- kukuřice, zelené žito...

bioodpady

- les, zemědělství, potrav. průmysl, komunální odpad,...

směsné kultury

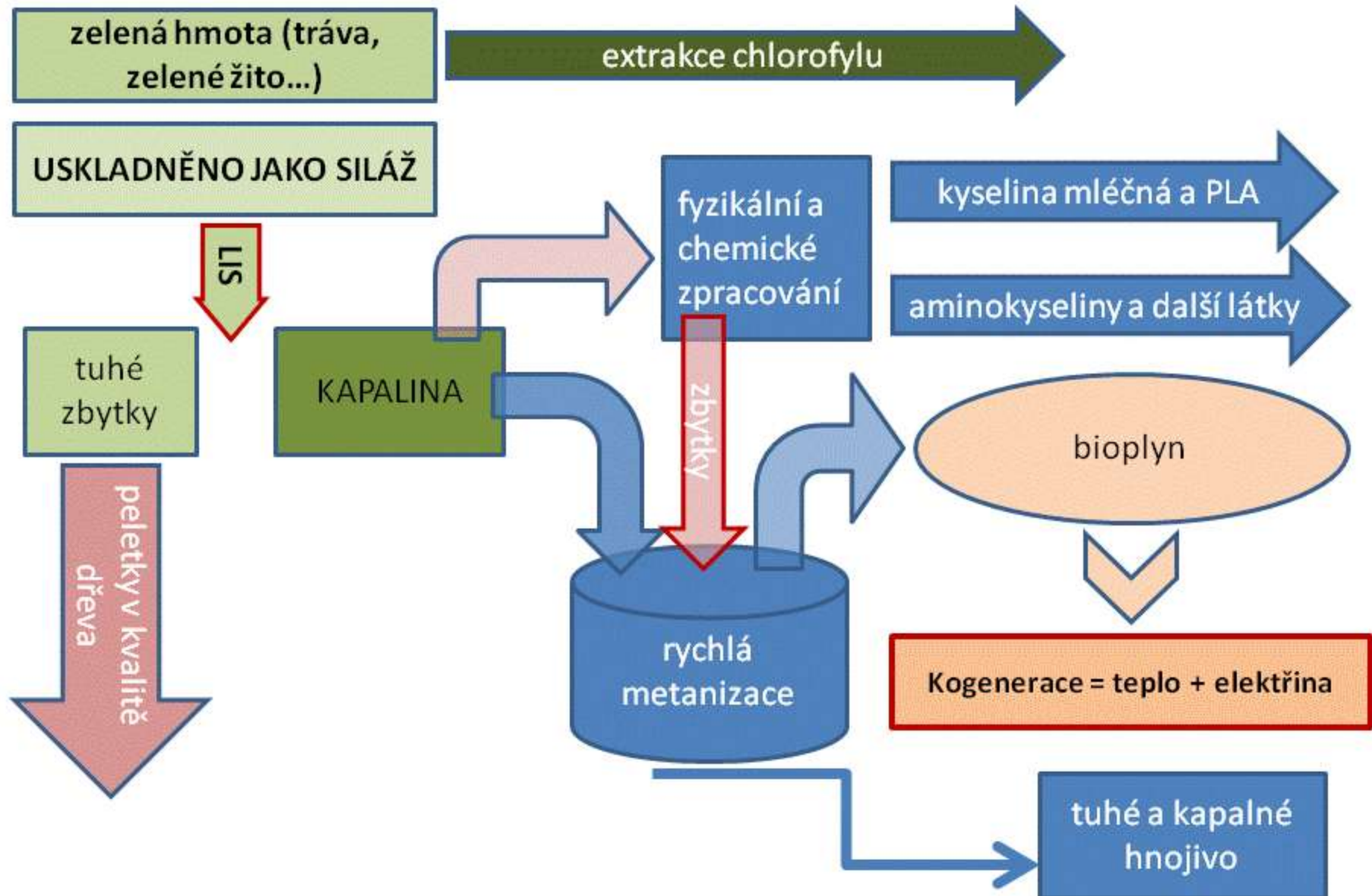
- pozitivní přínosy pro zemědělství i krajinu (lnička + luštěniny či obilí)

luční kultury

- zisk z údržby krajiny

Moderní biorafinerie

odpadní teplo pro výrobu elektřiny

skutečnost a výhled

- analogicky k DE a NL studiím lze odhadnout instalovatelný potenciál na 1 GW

implementační rámce

- doplnit zákon o OZE, technologie ORC či Kalinův proces

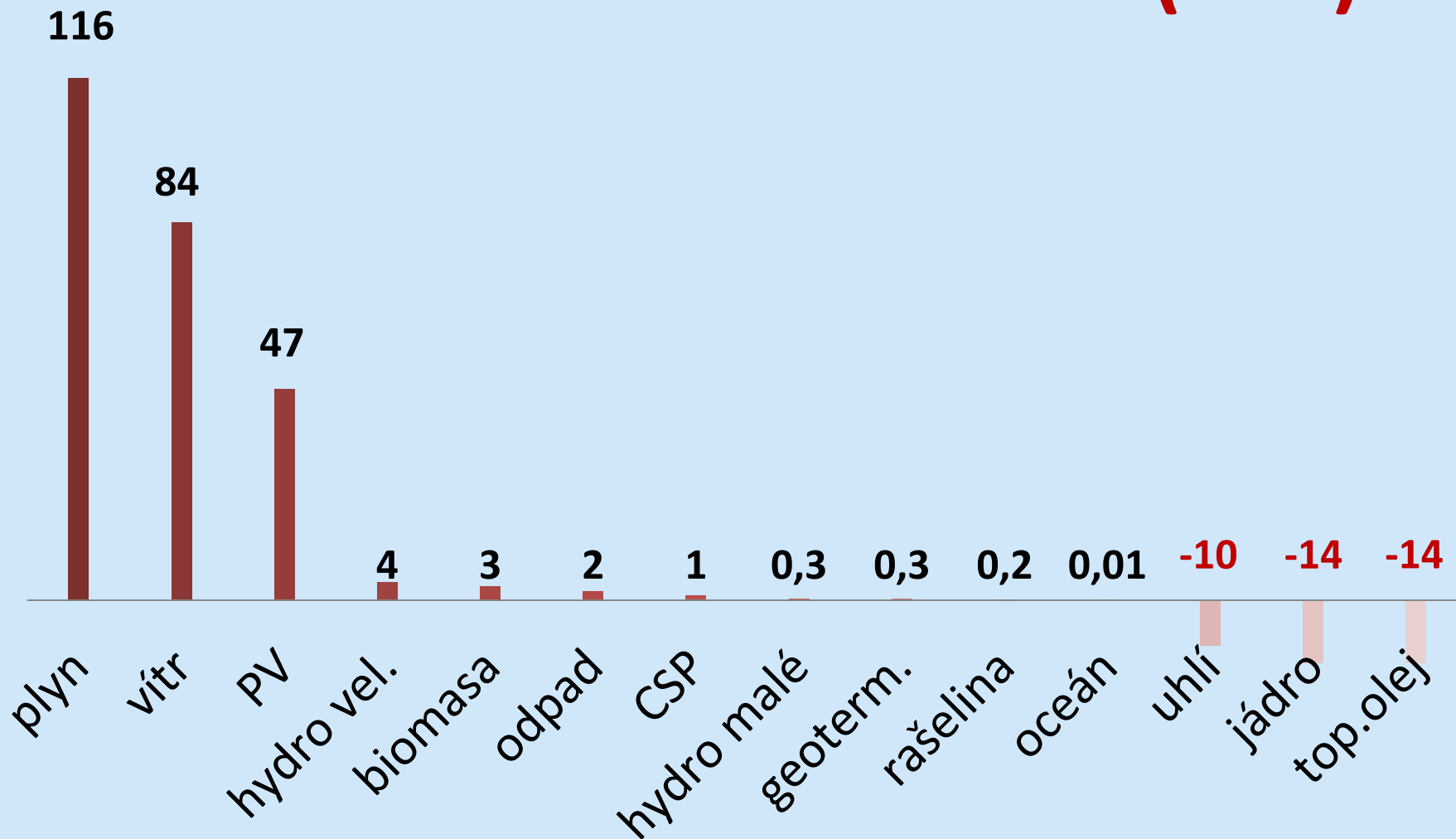
negativní mýty a dezinformace

- většinou se odpadní teplo nezmiňuje, přesto, že je nejlevnější možností získání elektřiny

geotermální energie

- podle výzkumné zprávy UGÚ je geotermální potenciál ČR roven 25 JETE
- Soultz-sous-Forêts v Alsasku; spuštěna v červnu 2008; 2,1 Mw_{el} ; 11 MW_{th} ; 5000 m, 175 °C ; 35l/sec
- Litoměřice staví první HDR českou geotermální elektrárnu 5000 m; 150 l/sec; 150 - 200°C; 55 Mw_{tep} ; 5 MW_{el}

Kumulovaný výkon instalovaný v letech 2000 - 2011 v EU (GW)

100 % scénář pro ČR

zdroj energie	elektřina 2030 TWh	teplo TWh	elektřina 2040 TWh	poznámka
geotermální	2,6	23	>10	
větrná	6	-	10	velké elektrárny
bioplyn	14	30	24	růst ploch a výnosů
ostat. biomasa	5	10	8	roste třídění
MVE	1,6	-	1	nerovnom. srážky
odpadní teplo	6	15	4	méně
FV	15	-	> 20	prakt. neomezeně
solar.kolektory	-	> 13	-	prakt. neomezeně
celkem	50	> 90	> 80	

současná spotřeba ČR ca 60 TWh_{el}/rok

aktuální program pro ČR

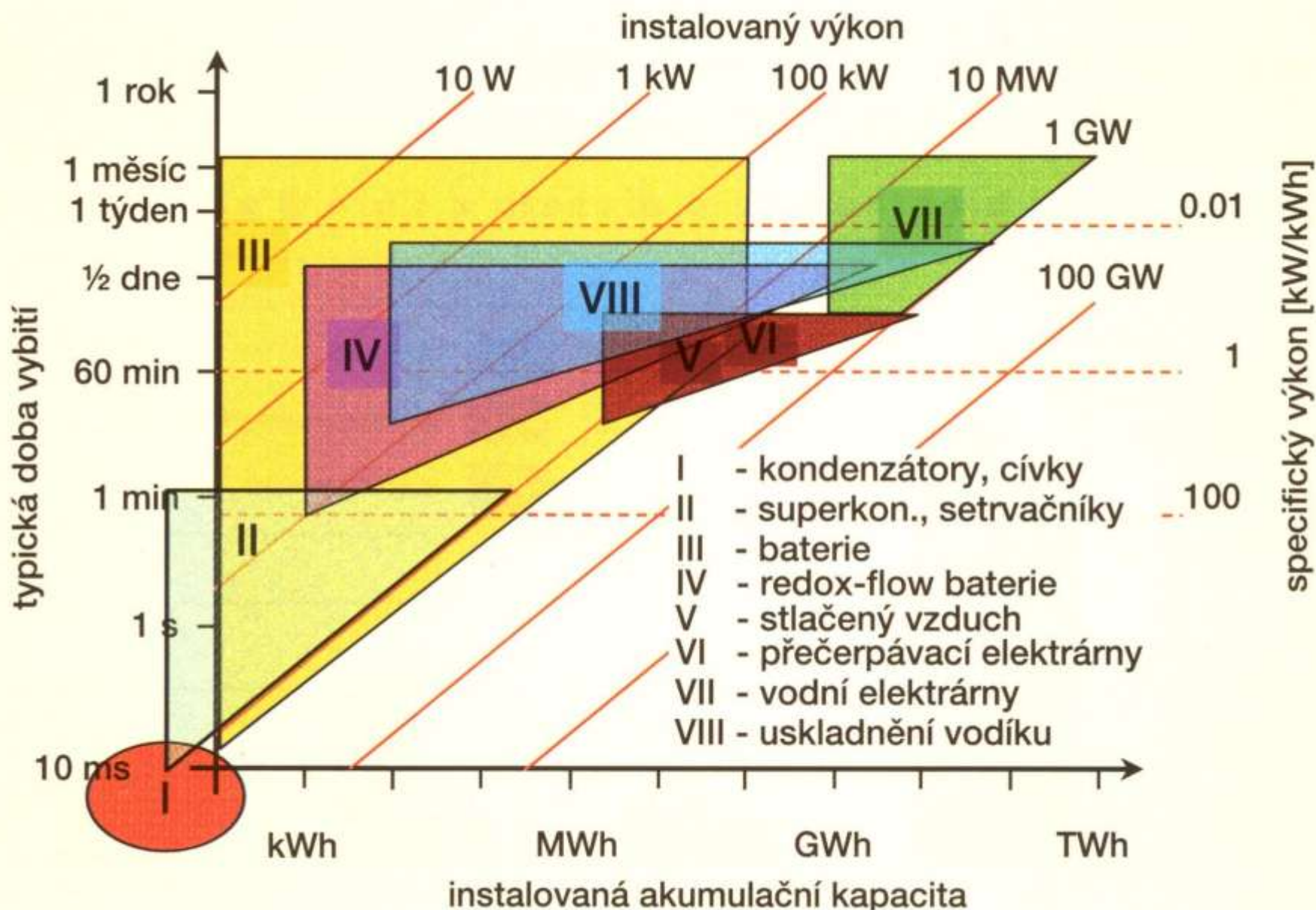
- **lokální a regionální kogenerace z bioplynu**
- **pevné výkupní ceny pro bioplyn analogicky k zákonu 180/2005 Sb.**
- **mikrokogenerace pro plyn**
- **využití odpadního tepla**
- **prostředky na výzkum a pilotní projekty**
- **větrnou energetiku podél liniových staveb, airborne elektrárny**
- **energoautarkní stavby jako veřejné stavby v každém okrese**

akumulace a integrace

- **pneumatické zásobníky (CAES i AA CAES)** - dutiny po těžbě
- **elektromobily s využitím C2G** – podpora prodeje
- **supercaps** - dnes 0.5 to 30 Wh/kg, výhledově až 3000 Wh/kg
- **setrvačníky** - tramvaje Zwickau
- **energetická autonomie** - zákonná podpora
- **smart grids**

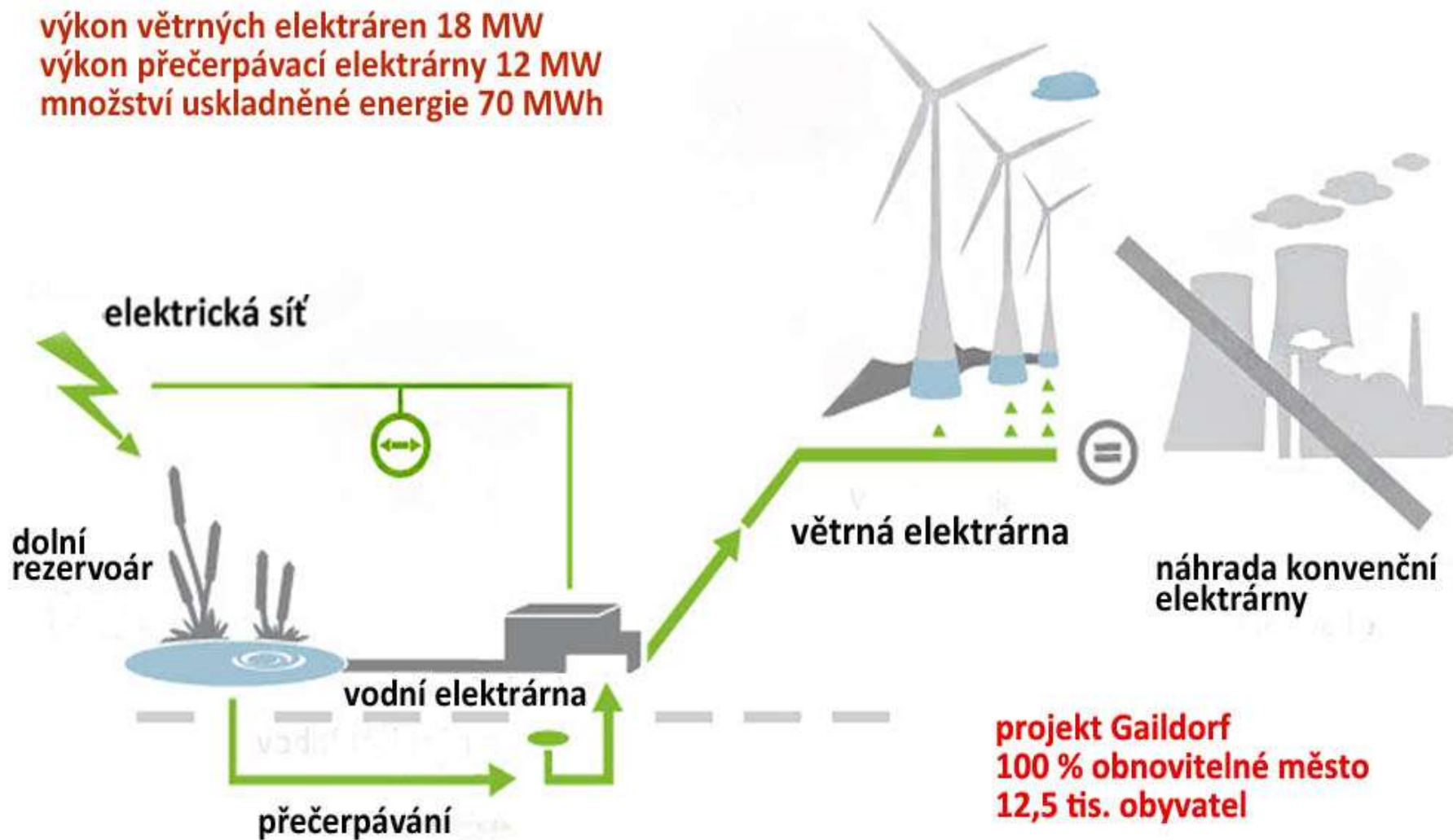

Operační rozmezí pro různé akumulární technologie

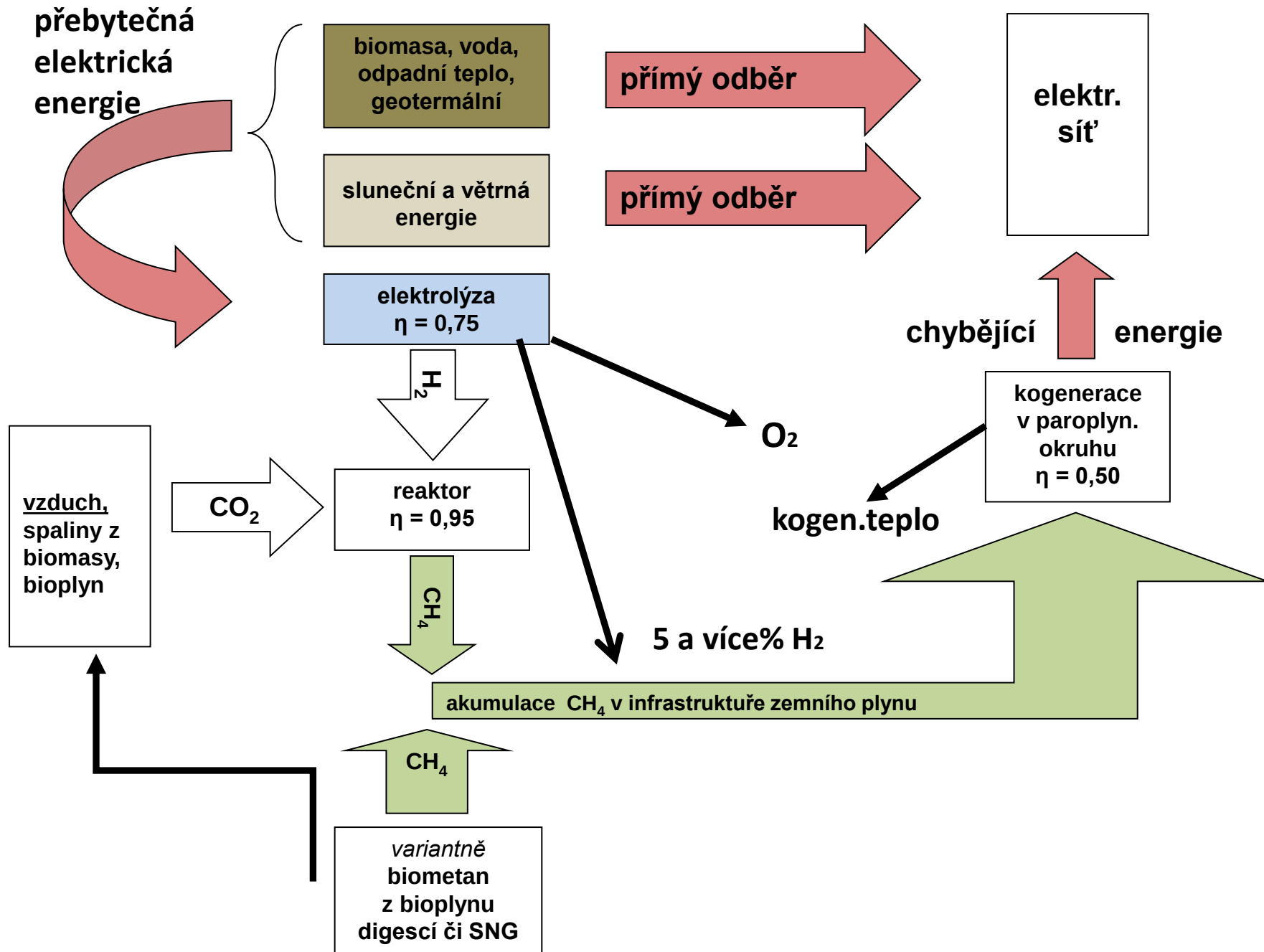
KREATIVITA AKUMULACE ENERGIE OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

výkon větrných elektráren 18 MW
výkon přečerpávací elektrárny 12 MW
množství uskladněné energie 70 MWh

obnovitelný metan (e-plyn)

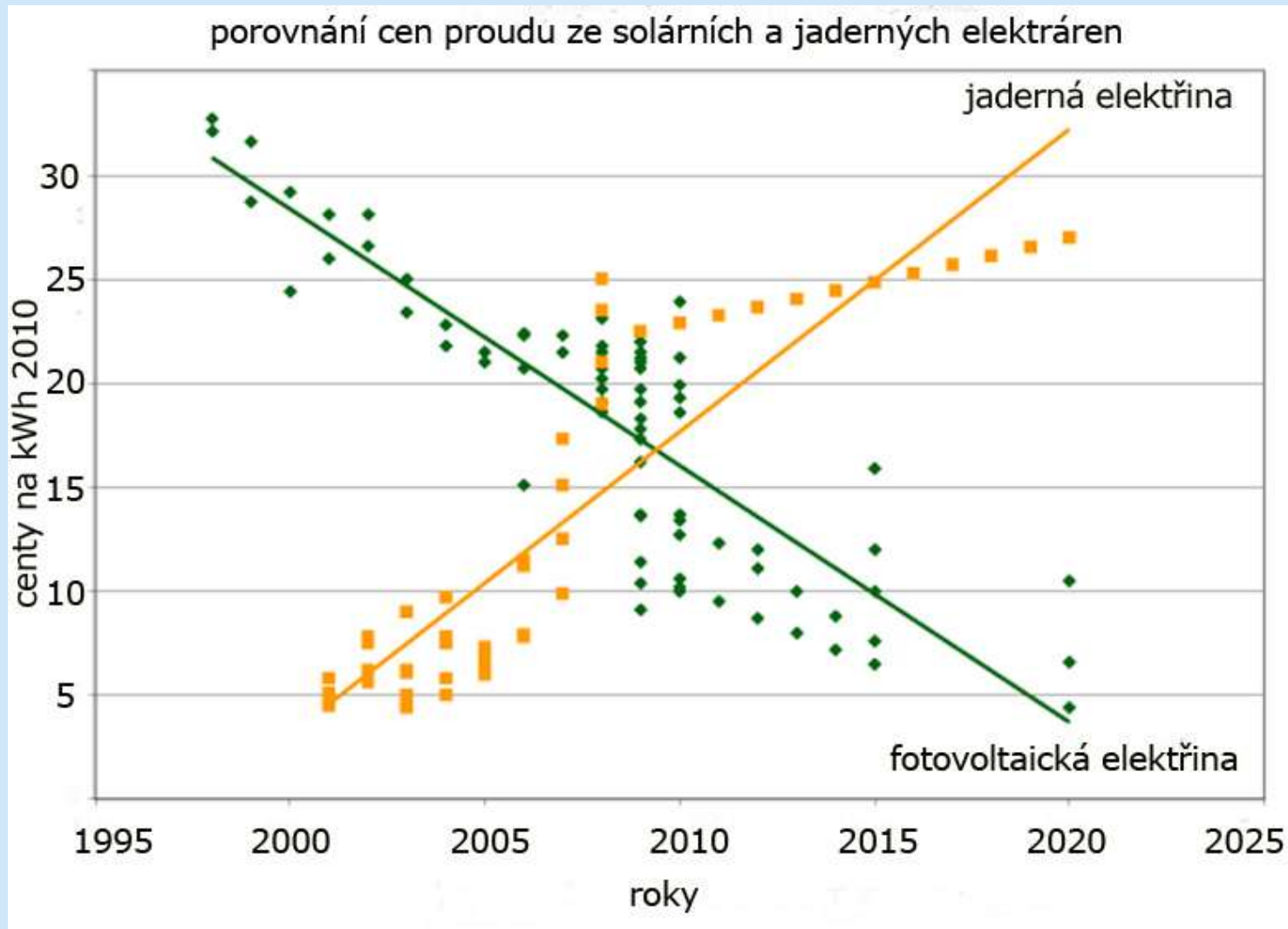
- rozklad vody přebytečným proudem
- separace CO₂ ze vzduchu či bioplynu
- reakce CO₂ + 4H₂ = CH₄ + 2H₂O (Sabatierova r.)
- analogie: $h\nu + H_2O + CO_2 +$ $= C_6H_{12}O_6$
- metan do systému zemního plynu
- elektr. akumulace 70 GWh, metan do potrubí a zásobníků 200 TWh (BRD), u nás více i možnosti dalších podzemních zásobníků

Můžeme to zaplatit?

- celosvětová přestavba na obnovitelné zdroje energie **100.000 miliard USD** (*uni Stanford a Davis*)
- paliva, pohonné hmoty a prim. elektřina stály roku 2008 5500 - 7500 miliard USD (*Werner Zittel, EWG*), za 20 let při zvýšení 20% ..... **200.000 miliard USD**
- celosvětová přestavba na 100% obnovitelné energie by tedy stála do **2030 polovinu** ve srovnání s fosilně jaderným zásobováním

vyrovnání cen elektřiny z fotovoltaiky a jaderných elektráren v Severní Karolíně

děkuji za pozornost

www.eurosolar.cz, milan.smrz@eurosolar.cz